

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство

Законопроектът отчита опита по прилагане на мерките за защита от Бюрото по защита при главния прокурор, както и законодателните решения в държавите членки на Европейския съюз, относно вида и мерките за защита на лицата, застрашени във връзка с наказателното производство, както има за цел да създаде условия за намаляване на риска от осъществяване на противоправни посегателства срещу защитените лица, чрез оптимизиране на специалната защита, с оглед осигуряване безопасността на застрашените лица.

Със законопроекта се предлагат нормативни промени в Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателното производство (ЗЗЛЗВНП) с цел постигане на ефективен механизъм за включване и пребиваване на застрашени лица в Програмата за защита. Въвежда се определение на понятието „специална защита“, която ще включва два вида и ще се реализира на два етапа – предварителна защита и Програма за защита на застрашени лица. Специалната защита винаги ще започва с предварителна защита, която цели осигуряване на незабавна защита на застрашените лица и ще се прилага до издаване на разпореждане на главния прокурор или вземане на решение на Съвета по защита на мярка за защита, за определен в закона срок, който може да бъде удължаван еднократно, но не-повече от първоначално определения.

Предвижда се Бюрото по защита да дава мотивирано становище по предложението на окръжния прокурор или на съда, относно възможността и вида на конкретна мярка за предварителна защита на застрашеното лице. Предварителната защита има за цел да осигури и технологично време за събиране и оценка на необходимата информация за вземане на информирано решение от главния прокурор за включване или не на застрашеното лице в Програмата по защита. В този срок ще се даде възможност на застрашеното лице да се информира детайлно за възможностите и ограниченията на Програмата за защита, както и да организира личните си дела, със съдействието на Бюрото по защита. Предвидено е изпълнението на мерките по предварителната защита да започва след разпореждане на главния прокурор и писмено съгласие на застрашеното лице, като при отказ от даване на съгласие от застрашеното лице, процедурата да бъде прекратена.

Разделянето на специалната защита на два вида води и до промяна на вида на мерките и начина, по който ще бъдат прилагани. Мерките на предварителната защита са: лична физическа охрана, охрана на имуществото, настаняване на безопасно място и настаняване в друго място за изтърпяване на наказанието. Тези мерки следва да са временни, поради което е предвиден кратък 30-дневен срок за тяхното прилагане, с възможност, при необходимост, срокът да бъде удължаван до 30 дни. Предлага се предварителната защита да е за кратък срок, за да бъде ефективно осъществявана от Бюрото по защита.

Предлага се промяна на съществуващите мерки за защита по Програмата за защита, а именно: промяна на мястото на живеене в страната, промяна на мястото на работа, промяна на учебното заведение, настаняване в друго място за изтърпяване на наказанието, както и релокация в друга държава. Предвиден е механизъм за периодична оценка за наличие и определяне на степента на застрашеност на защитеното лице. Бюрото по защита е задължено да дава становище, в което е отчетена постъпващата информация за развитието на наказателното производство от органа, направил

предложението, относно необходимостта от продължаване и вида на мерките за защита. Този механизъм ще доведе до по-ефективно използване на финансовите средства и личния състав на Бюрото по защита.

Предвижда се възможност за утвърждаване от главния прокурор на образци на специално облекло, отличителни знаци и служебни карти, ред за тяхното използване от служителите на Бюрото по защита при главния прокурор, както и да възлага свои правомощия по този закон на свой заместник.

С предложените промени ще се създадат необходимите законови условия за намаляване на риска от осъществяване на противоправни посегателства срещу защитените лица, чрез оптимизиране на специалната защита, с оглед осигуряване на тяхната безопасност. Очаква се да се ограничи необоснованото пребиваване на защитени лица в Програмата за защита за продължителни периоди от време без наличие на заплахата за тях, както и осъществяване на мерки за защита, несъответстващи на обективната степен на заплахата за същите. Очаква се също постигане на дисциплиниращо въздействие по отношение на застрашените лица, чрез механизма за възмездяване на извършваните разходи при неспазване от тях на поетите задължения, във връзка с осъществяване на мерките за защита.

С предложенията за изменение в НПК се отстраняват правно-технически грешки, свързани с неточни препратки във връзка с приетите изменения и допълнения с ДВ, бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г. и несъответствие в отделни разпоредби, уреждащи мерките по защита с оглед компетентността на съдията-докладчик. С предложените изменения и допълнения на Приложение № 1 към чл. 25 ЗЗКИ се цели обособяване на самостоятелна категория информация, подлежаща на класификация като държавна тайна, с оглед обезпечаване на специфичните дейности на Бюрото по защита при главния прокурор, включително и чрез допълнение на т. 7 от Раздел II.